

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2016-03-02

Närvarande: F.d. justitieråden Leif Thorsson och Lennart Hamberg samt justitierådet Anita Saldén Enérus.

Ändring av en avvisningsbestämmelse i utlänningslagen

Enligt en lagrådsremiss den 25 februari 2016 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Magnus Bygdemark.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Enligt 8 kap. 2 § utlänningslagen får en utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare avvisas bl.a. om han eller hon saknar visering, uppehållstillstånd eller något annat tillstånd som krävs för inresa, vistelse eller arbete i Sverige (punkten 2). Enligt domar av Migrationsöverdomstolen omfattar bestämmelsen

inte det fallet att en sådan utlänning redan innan en period av viseringsfrihet löpt ut ådagalägger en avsikt att inte lämna Sverige när perioden löper ut. Avsikten kan enligt ett förarbetsuttalande visas t.ex. genom att utlänningen under den viseringsfria vistelsen i landet ansöker om uppehållstillstånd för tid därefter (jfr prop. 1988/89:86 s. 160).

Enligt den föreslagna bestämmelsen i en ny punkt 3 i paragrafen skall en sådan utlänning också kunna avisas om han eller hon har visering eller inte behöver visum "men inte har för avsikt att lämna Sverige efter att viseringstiden eller den viseringsfria tiden har löpt ut". Enligt remissen kan detta vara aktuellt om utlänningen har sökt uppehållstillstånd men fått avslag. Enligt vad som upplysts vid föredragningen skall däremot inte en ansökan om uppehållstillstånd i och för sig – till skillnad från vad som uttalades i den nyss nämnda propositionen – anses visa att utlänningen saknar avsikt att lämna Sverige; i stället skall en helhetsbedömning göras.

Om ett avslagsbeslut meddelas efter det att viseringstiden eller den viseringsfria tiden har löpt ut, tillämpas den redan gällande punkten 2. Detsamma gäller om den nämnda tiden löper ut utan att utlänningen sökt uppehållstillstånd. Det framstår sålunda som oklart när den föreslagna bestämmelsen över huvud taget kommer att kunna tillämpas, bl.a. med tanke på handläggningstiden för en ansökan om uppehållstillstånd och det förhållandet att avvisning inte sker medan ansökan prövas (jfr prop. 2004/05:170 s. 281). Den frågan bör klargöras i det fortsatta beredningsarbetet.

För de tillämpande myndigheterna är det också av vikt att det i det fortsatta arbetet klargörs vad som fordras för att en utlänning som berörs av den föreslagna bestämmelsen skall anses "sakna avsikt"

att lämna landet när den viseringsfria tiden eller tid som omfattas av visum har gått till ända.